

PAŽYMA DĖL SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJĄ

2013-04-04 Nr. 4D-2013/1-319

Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje 2013-03-01 gautas X, UAB „N“ direktoriaus (arba toliau – pareiškėjas), skundas dėl pareigūnų veiksmų.

Pareiškėjas pranešė, jog ne vieną kartą su prašymais kreipėsi į Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją (arba toliau – Ministerija), norėdamas gauti leidimą vykdyti veiklą energetikos sektoriuje.

Skunde nurodoma, kad, nors galiojantys teisės aktai numato, jog Energetikos ministerija privalo per 30 dienų išduoti leidimus arba licencijas, arba motyvuotai atsisakyti tai padaryti, iki šios dienos nėra gauti jokie atsakymai į pateiktus prašymus, t. y. nepaisant daugkartinių bandymų susisiekti su Ministerijos kompetentingais specialistais bei kreipimosi raštu, Ministerija atsisako / vengia teikti informaciją UAB „N“ dėl prašymų tenkinimo arba atmetimo.

Pareiškėjas teigia, kad UAB „S“, atstovaudama UAB „N“, raštu 2013-02-25 kreipėsi į Ministeriją, prašydama nurodyti, kodėl nesilaikoma galiojančių teisės aktų reikalavimų ir kodėl Ministerijos tinklalapyje nėra paskelbta, jog UAB „N“ prašymai yra patenkinti, o leidimai išduoti. Į šį paklausimą atsakymas negautas.

Seimo kontrolieriui pranešama, kad UAB „N“ 2013-02-27 sumokėjo už leidimų (fizinį dokumentų) išdavimą, tačiau Ministerija toliau vilkina laiką ir leidimų neišduoda. Pareiškėjas pažymėjo, kad tokie pareigūnų veiksmai yra nesuderinami su Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu ir yra ne kas kita kaip vilkinimas atlikti administracinę procedūrą, t. y. paskelbti Ministerijos interneto tinklalapyje, kad leidimai UAB „N“ yra išduoti, bei „išduoti fizinės dokumentų versijas“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

Pareiškėjas atkreipia dėmesį į tai, kad UAB „N“ nori ir gali sumokėti gamintojo prievolių užtikrinimo garantijos mokestį (po 500 Lt už kiekvieną kW), tačiau dėl tokių Ministerijos veiksmų (neveikimo) „yra visiškoje nežinomybėje“.

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2013-03-06 kreipėsi į Lietuvos Respublikos energetikos ministrą Jaroslavą Neverovič, prašydamas patikrinti skunde nurodytas aplinkybes, jas įvertinti ir pateikti visą turimą informaciją (dokumentus, taip pat ir galimo susirašinėjimo su pareiškėju) keltais klausimais ir atsižvelgti į nurodytus nusiskundimus.

Prašyta paaiškinti, koku pagrindu ir kuo vadovaujantis iki šiol nėra pateikti atsakymai į pareiškėjo kreipimusis, neatsakyta į keltus klausimus, neišduoti prašomi dokumentai, tinklalapyje neskelbiama reikiama informacija.

Prašyta pateikti savo nuomonę dėl susidariusios situacijos sureguliuavimo ir pranešti, ar yra galimybė atsižvelgti į skunde keliamus klausimus bei teigiamai spręsti pareiškėjui rūpimą problemą iš esmės; esant reikalui, prašyta spręsti kaltų pareigūnų tarnybinės atsakomybės klausimą bei imtis priemonių, kad ateityje analogiški piliečių teisių pažeidimai nepasikartotų.

Energetikos ministras J. Neverovič 2013-03-19 raštu Nr. (8.1-10)-3-1061, atsižvelgdamas į tai, kad informacijos surinkimas ir aplinkybių tikrinimas užtruko, Seimo kontrolieriui pranešė, jog visą turimą informaciją pateiks iki 2013-03-26.

Seimo kontrolierius 2013-03-27 raštu buvo informuotas, kad UAB „N“ (toliau vadinama – Bendrovė) 2013 m. sausį Ministerijai pateikė 11 prašymų išduoti leidimus plėtoti elektros energijos pajėgumus, įrengiant ne didesnės kaip 30 kW galios saulės šviesos energijos elektrines.

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (Žin., 2011, Nr. 62-2936; 2013, Nr. 12-560) (toliau vadinama – Įstatymas) 1 straipsnio 2 dalis nustato, kad šio Įstatymo tikslas – užtikrinti darnią atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtrą, skatinti tolesnį naujų technologijų vystymąsi ir diegimą bei pagamintos energijos vartojimą, ypač atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus, aplinkos apsaugos, iškastinių energijos išteklių tausojimo, priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir energijos importo mažinimo bei kitus valstybės energetikos politikos tikslus, įvertinus energijos tiekimo saugumo ir patikimumo reikalavimus, taip pat į vartotojų teisių ir teisėtų interesų į atsinaujinančių energijos išteklių prieinamumą, tinkamumą ir pakankamumą apsaugos užtikrinimo principus.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Seimas yra įvertinęs atsinaujinančios energetikos sektoriuje susiklosčiusią situaciją, kuomet galimų įrengti mažųjų saulės šviesos energijos elektrinių suminė įrengtoji galia (įvertinant Ministerijai pateiktus prašymus dėl leidimų šių elektrinių plėtrai) artėjo prie 500 MW ir galėjo sąlygoti papildomą kasmetinį viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų poreikį, viršijantį 400 mln. litų. Seimas Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 2, 11, 13, 14, 16, 20, 21 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymu (Žin., 2013, Nr. 12-560) pakeitė Įstatymo 13 straipsnio 3 dalį bei joje numatė, kad saulės šviesos energijos elektrinių, prijungtų prie elektros tinklų, įrengtoji suminė galia iki 2020 m. turi būti padidinta iki 10 MW, neįskaitant mažųjų elektrinių, kurių įrengtoji galia ne didesnė kaip 30 kW, kurioms leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išduoti pagal prašymus, pateiktus iki 2012-12-31. Pasiekus 10 MW saulės šviesos energijos elektrinių įrengtąją galią, Vyriausybė turi parengti ir patvirtinti tolesnės saulės šviesos energijos elektrinių plėtros tvarkos aprašą.

Asmenims, kurie pateikė prašymus gauti leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus po 2013-01-01, atsižvelgiant į Įstatymo 13 straipsnio 3 ir 5 dalių nuostatas, numatančias saulės šviesos energijos elektrinių plėtros uždavinį ir tolesnius veiksmus jį pasiekus (t. y. nurodoma, kad, pasiekus nurodytąją suminę įrengtąją elektrinių galią, stabdomas skatinimo kvotų paskirstymas įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose numatytais būdais), nebus taikomos skatinimo priemonės (skatinamasis tarifas).

Ministras nurodė, kad atitinkama informacija pareiškėjams, po 2013-01-01 pateikusiems prašymus dėl leidimų plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, 2013-02-27 buvo paskelbta Ministerijos interneto tinklalapyje.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (Žin., 2000, Nr. 66-1984; 2012, Nr. 17-752) 17 straipsnio 2 dalimi, leidimas išduodamas arba rašytinis motyvuotas atsisakymas išduoti leidimą pateikiamas pareiškėjui **ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų** nuo Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2001-12-18 įsakymu Nr. 380 (Žin., 2001, Nr. 110-4010; 2009, Nr. 63-2522), nustatyta tvarka pateikto prašymo bei visų reikalingų ir tinkamai įformintų dokumentų registravimo leidimus išduodančioje institucijoje dienos. **Jeigu į tinkamai pateiktą prašymą išduoti licenciją ar leidimą neatsakoma per šioje dalyje nurodytą terminą, laikoma, kad yra priimtas teigiamas sprendimas dėl licencijos ar leidimo išdavimo.**

Energetikos ministras paaiškino, kad, vadovaujantis pirmiau nurodytąja nuostata, leidimai pagal Bendrovės pateiktus prašymus laikomi išduotais praėjus 30 dienų nuo atitinkamų prašymų pateikimo. Leidimų, išduotų pagal po 2013-01-01 pateiktus prašymus, sąrašas **2013-03-25** buvo paskelbtas Ministerijos tinklalapyje.

Ministras taip pat nurodė, jog, atsižvelgiant į UAB „N“ 2013 m. kovo 1 d. Ministerijai pateiktą informaciją apie tai, kad ši Bendrovė yra sumokėjusi rinkliavą už leidimų išdavimą, jai taip pat išduoti teisės aktuose nustatytos formos leidimai.

Skundo tyrimui buvo pateiktos tik UAB „N“ ir jai atstovaujančios UAB „S“ Ministerijai 2013-01-16, 2013-02-25 ir 2013-03-01 pateiktų raštų kopijos. Papildomai paprašius, buvo pateiktos Bendrovei 2013-03-25 išduotų leidimų plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus kopijos. **Tačiau jokia kita Seimo kontrolieriaus paklausime prašyta informacija dėl susiklosčiusios situacijos paaiškinimo, klausimo sprendimo būdų, taip pat ir susirašinėjimo su pareiškėju dokumentų kopijos bei kt. tyrimui reikšmingi dokumentai nebuvo pateikti, todėl darytina išvada, kad joks susirašinėjimas su pareiškėju arba jo atstovu apskritai nevyko.**

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintų „Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių“ (toliau vadinama – Taisyklės) 5 punkte nurodyta, kad „**prašymo nagrinėjimas** – valstybės tarnautojo veikla, apimanti asmens prašymo priėmimą, įregistravimą, esmės nustatymą, atsakymo parengimą ir išsiuntimą (įteikimą) asmeniui; **atsakymas** – atsižvelgiant į prašymo turinį, žodžiu, raštu ar elektroniniu būdu asmeniui teisės aktų nustatyta tvarka suteikta administracinė paslauga, pateikta informacija, įteikta prašomo administracinio akto kopija, nuorašas ar išrašas, išdėstyta institucijos nuomonė apie asmens kritiką, pasiūlymus ar pageidavimus.“

Taisyklių 30 punkte reglamentuota, kad „asmens prašymai turi būti išnagrinėti per 20 darbo dienų nuo jų gavimo institucijoje“; 31 punkte nurodyta, kad „jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitomis organizacinėmis priemonėmis, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užsitęsti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje, institucijos vadovas per 15 darbo dienų nuo prašymo gavimo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 10 darbo dienų. Likus ne mažiau kaip 5 darbo dienoms iki šių Taisyklių 30 punkte nustatyto termino pabaigos, institucija išsiunčia asmeniui pranešimą raštu (arba elektroniniu paštu, jeigu prašymas pateiktas elektroniniu būdu), nurodydama prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis.“

Kaip matyti iš skundo tyrimo Seimo kontrolierių įstaigoje metu paaiškėjusių aplinkybių, Ministerijos pareigūnai tik po 2013-03-06 Seimo kontrolieriaus kreipimosi ėmė spręsti klausimą dėl leidimų plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo Bendrovei; nesilaikant teisės aktų reikalavimų, apskritai nebuvo reaguojama į daugkartinius Bendrovės ir jai atstovaujančios UAB „S“ prašymus.

Atsižvelgus į tai, kas pirmiau išdėstyta, teigtina, kad Energetikos ministerijos pareigūnų veiksmai (neveikimas) traktuotini kaip biurokratizmas bei piliečių teisių pažeidimas.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

Įvertinęs pirmiau išdėstytas aplinkybes bei vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i u:

X, UAB „N“ direktoriaus, skundą dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos pareigūnų veiksmų pripažinti pagrįstu.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, rekomenduoju energetikos ministrui J. Neverovič atkreipti dėmesį į pažymoje išdėstytas aplinkybes ir imtis priemonių, kad analogiškai piliečių teisių pažeidimai ateityje nepasikartotų, o

pareigūnai savo darbe griežtai laikytųsi galiojančių teisės aktų reikalavimų.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus Seimo kontrolierių informuoti iki 2013-04-30.

Seimo kontrolierius

Romas Valentukevičius

Vaiva Verbylaitė, 8 706 65115